

Jaylamaga ýer tapylman, süñkleri hendege atylan şazada

Category: Geň-taňsy wakalar, Kitapcy

написано kitapcy | 23 января, 2025

Jaylamaga ýer tapylman, süñkleri hendege atylan şazada
JAÝLAMAGA ÝER TAPYLMAN, SÜÑKLERİ HENDEGE ATYLAN ŞAZADA

kitapcy.ru

Şazada Mämmet Orhan Osmanly türkmen döwletiniň soltany Abdylhamyt II tagtdan inderilen wagtynda dünýä inipdir. Şazadalygyna garamazdan onuň çagalyk ýyllary ýetde-gütdelikde geçipdir. Sürgüne iberilende Harbiye mekdebinde ýaňy okuwa başlan wagty eken. Onuň sürgün ýollary Budapestiň, Beýrutyň, Peştiň, Nisiň üstünden geçipdir.

Nisden Buenos-Aýrese geleninde heniz ýigrimi bir ýaşynda ekeni.

Elini kisesine salanda, onuň barja sowalgasy zordan sekiz franka ýetipdir. Ol Buenos-Aýresde kaýserili bir türkүň kömegi bilen çoýun gaplary öndürýän zawodda ýükçi, sürüji ýaly ýonekeý işlerde işläp güzeranyny dolapdyr. Hernäçe öýlenmek islänem bolsa, şahsyétini anyklaýan resminamasy bolmandygy üçin öýlenip bilmändir. Kairde müsürli şazada Ýusup Kemal Mämmet Orhana 100 lira karz beripdir. Şazada Mämmet Orhan karz alan puluna «Playmouth» kysymly awtoulag satyn alyp, taksiçilik edipdir. Awtolagynyň yz tarapynda «Prens Mehemed Orhan» ýazgysyny dakyp sürüpir. Birnäçe ýurtda ýaşap görmedigi görde galan Abdylhamydyň agtygy Mämmet Orhan ölyänçä watansyzlygyň zaryny çekip gezipdir. Mämmet Orhana Marsel

konsullygy tarapyndan ýasaýan ýerinde hasaba alnandygy baradaky kepilnama we Türkíyäniň pasporty berilende ol eýýäm segsen iki ýaşapdy. Türkíyä gelmänkä Türkíyäniň raýatlygyny alan Orhan ependi Stambulda ýigrimi gün bolandan soň Fransiýa dolanypdyr. Uzak ýyllaryň dowamynda dogduk depesiniň zaryny çekip ýaşan Orhan ependi eziz watanyň ýene bir sapar görmek isläpdir. Ýone oňa bu gezek watanyň görmek nesip etmändir. Mämmet Orhan 1994-nji ýylyň 12-nji martynda segsen baş ýaşynda gözlerini ömürlik ýumýar.

• **Pajyny töläp bilmändigi üçin süňkleri bir hendege atyldy**

Uzaga çeken sürgünden soň ilkinji gezek Stambula aýak basýança altmyş iki ýyl geçipdir. Onuň ýekeje arzuwy bardy, olam – watanyňa hemişelik gowuşmakdy. Emma iki ýyl geçip-geçmänkä aradan çykypdyr. Aradan çykanda bary-ýogy alty adamdan ybarat gölegçi ony garyplaryň gonamçylygyna jaýlapdyr. Onuň jynaza namazyny Melike soltanyň hakyna tutan dört sany tunisli musulmany okapdyr.

Şazada Mämmet Orhanyň mazarynyň takyk ýeri häzire čenli nämälimligine galýar. Sebäbi mazar ýeri üçin tölenmeli 200 ýewro tölenmändigi üçin onuň süňkleri jeset oklanýan umumy çukura oklanypdyr.

Taryh aýlanyp, gaýtalanyp duran çarh mysaly. Birwagtlar dünýäni sarsdyran Horezmşalar türkmen döwletiniň patyşasy Muhammet Alaeddiniň başyna gelen melamat bu gezek Osmanly türkmen şazadası Mämmet Orhanyň başyna inipdir. Muhammet Alaeddin hem gözlerini baky ýumanda onuň ýanynda merdana ogly Jelaleddin Meñburnydan we baş-üç sany wezir-wekilinden başga hiç kim bolmandyr. Muhammet Alaeddini hatda çolamaga kepen hem tapylmandyr. Hazar deňziniň çola adalarynyň birinde keselläp, igläp gözgyny halda aradan çykan hökümdaryň gabryny ýanyndakylar ellerindäki pyçagy bilen köwläpdirlər. Bu gün onuň ne mazary belli, ne öwzaýy...

Şeýle mysallar başga-da bar...

Mahlasy, taryhda Soltan Abdylhamyt II-niň ýerine geçmegine garaşylan şazada Mämmet Orhanyň gabrynyň hem häzir nirededigi belli däl...

Taryh ybrat alynmaly dersdir. Taryhy sapak edinmeýän

nesilleriň maňlaýyna özgeleriň elinde gul bolmak, zenanlaryna bolsa bigäneleriň düşeginde gyrnak bolmak ýazylandyr.

Internet maglumatlary esasynda taýýarlandy.

@Kitapçylar. Geň-taňsy wakalar